

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A Fővárosi Múzeum gyűjteménye 35.000 darabból áll*

Forrás: *Figgetlen Budapest*

Bp.
(Hely)

1920
(Idő)

III
(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Oszályozás

Tárgy

Fo8

Hely

Főv. Múz.

Idő

"1920"

Személy

A Fővárosi Múzeum gyűjteménye 35.000 darabból áll.

— A tárgyak értéke 10 millió. —

(Saját tudósítónktól.) A főváros muzeuma hosszú szünet után most újból megnyitott a városligeti épületében. Ebből az alkalomból nem érdektelen feljegyezni a múzeum létesítésének körülményeit. A fővárosi múzeum terve néhai Gerlóczy Károlytól ered, aki 1886-ban tett a tanácsnak ilyen irányú javaslatot.

A tanács az indítványt néhai Kammermayer Károly polgármester elnöke alatt 1887. október 20-án tartott ülésében magáévá tette és kimondta, hogy a létesítendő múzeumban olyan tárgyakat kell összegyűjteni, amelyek az ország történelmének a fővárossal összefüggő eseményeire, valamint a főváros speciális helyi történetére vonatkoznak.

1887-től 1899-ig mi sem történt a múzeumra vonatkozóan, amikor is április 26-án és 27-én tartott közgyűlésen a törvényhatósági bizottság is megadta a felhatalmazást. A múzeum ideiglenes vezetésével és a szervezési munkálatok megkezdésével Kuzsinszky Bálint dr. tanárt bízták meg évi 400 forint tiszteletdíjjal.

Röviddel ezután megkezdtek a hivatalos helyiségekben szétszórtan elhelyezett muzeális tárgyak összeírását, a múzeum megnyitása azonban mégis csak 8 évvel később, 1907. június 1-én történt meg.

Csánky Dénes a múzeum jelenlegi helyettes vezetője hosszabb tanulmányoszerű jelentést készített a tanács számára, amelyben a múzeum fejlődésére vonatkozó adatokat foglalta egybe. A jelentés rámutat

azokra a tennivalókra is, amelyek az intézmény továbbfejlesztése érdekében szükségesek.

Alakulásakor — így szól a jelentés — a kevés személyzettel és dotációval rendelkező intézet nem gondolhatott arra, hogy a nagy állami gyűjtemények anyagából megszerezhesse a fővárosi vonatkozású emlékeket. Ma azonban arra kell gondolnunk, hogy ezt a helytörténeti vonatkozású anyagot, békés meg egyezéssel — akár letétképen, akár csere útján — a fővárosi múzeum részére minél előbb és minél teljesebb számban megszerezzük.

Ez volna a legelső feladatok egyike. Ennek a munkának elvégzése annál nagyobb fontosságú, mert a mai muzeális gyakorlat naponta rámutat arra a szomorú tényre, hogy tipikus emlékeink még a múlt századból is igen gyér számban maradtak.

Kétségtelen, hogy főuraink, előkelőségeink, illetve magángyűjtők birtokában ezekre a korszakokra és tárgykörre vonatkozó anyagból igen sok van. Bár az ily emlékek ma már mindenütt családi ereklyeszámba mennek, a múzeum vezetőségének kötelességül kell ismerni ez anyag felkutatását s ha lehet, ezek megszerzését. A fővárosi múzeumnak ez lenne a második legsürgősebb feladata.

Természetesen mindkét feladat elvégzésében nagy nehézségeket okoz a múzeumnak az a körülmény, hogy a főváros története még ma sincs kiépítve, általános kulturális történelmünk nincs, helyi műveltségtörténetről, a polgárosodás, házi kultúra, iparművésze fejlődését feltüntető művekről beszélni sem lehet.

Csak ezeknek a feladatoknak elvégzése után fog majd kialakulni egy olyan fővárosi múzeum, mely Budapest gazdag történelmi múltjának megfelelő.

A fővárosi múzeum képanyagának gerince a főváros helyi architektonikus fejlődésére esik. Ehhez csatlakoznak az egyes nevezetesebb történelmi események képei, végül kis számban helyi társadalmi és népvonatköztársasági ábrázolatok. Architektonikus vonat

kozású emlékeink mintegy 200 darabból álló gyűjteménye mind nagyobb jelentőséghez jut és ma már becses alapanyagot képez egy lapidarium számára.

Időrendben a XVII. század vége a kezdet, mint-hogy a múzeum anyaga — néhány tárgytól eltekintve — mind e kortól kezdődik. Az említett képes és lapidáriumi anyaghoz csatlakozik a múzeum anyagának másik nevezetes és legbecsesebb része: a helyi ipari és kereskedelmi vonatkozású emlékek; nevezetesen a céhek emlékei (ládái, jelvényei, iratai). Ehhez csatlakozik főként a múlt század első feléből származó, elég nagyszámú házi kulturális, iparművészeti jellegű gyűjtemény: főként a helyi óraművesség remekivel és néhány helyi és külföldi fayence-tárggyal, illetve a házi kulturális emlékekhez tartozó többi tárgyakkal.

Fejlődésképes és nagyértékű ritkaságokat is feltüntetett a múzeum érem- és plakettgyűjteménye. Igen becsesek színésztörténeti emlékei (Blaha, Ujházy, Náday-emlékek stb.). Van ezenkívül néhány közigazgatási emléke és emlékezeti tárgya. Ez anyaghoz a háborús emlékekből álló nagyszámú gyűjtemény, majd a legújabb kor történelmének részint nyomtatvány, részint képes ábrázolatokból álló szintén nagyszámú anyaga.

A fővárosi múzeum anyagához tartozik továbbá a főváros által részint kiállításokon, részint közvetlenül a művésztől vagy kereskedőtől vásárolt, nem szorosan helyi érdekű modern képművészeti gyűjteményanyag, mely egy fővendő, modern galériának alapjául szolgálhat.

Nagy értéket képvisel végül a gróf Zichy Jenő-féle muzeális hagyaték, mely jelenleg a múzeum egyéb anyagától külön a Verpeléti-úti iparrajziskolában van elhelyezve. A hagyaték régi és modern, főképp külföldi mesterek képművészeti alkotásaiból, fegyver- és iparművészeti gyűjteményből áll.

A fővárosi múzeum anyaga mintegy 35.000 darabból áll, melynek mai értéke a legmérsékeltőbb becslés szerint is mintegy 10 millió koronát reprezentál.